

1994 - MEĐUNARODNA GODINA OBITELJI

Ujedinjeni narodi su u prosincu 1989. proglasili 1994. godinu kao međunarodnu godinu obitelji (MGO). Tema Međunarodne godine obitelji "Obitelji: mogućnosti i odgovornosti u svijetu koji se mijenja", kao i njen moto "Gradimo najmanju demokraciju u srcu društva" slikovito ukazuju zbog čega je baš obitelj dobila ovako značajno mjesto u aktivnostima UN-a. Naime, zadatak MGO je da potiče na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini aktivnosti koje imaju nesporedne i dugoročne učinke na porast zanimanja, razumijevanja i potpore vladinih i nevladinih organizacija obitelji. Uz to, MGO treba pomoći u promicanju ljudskih prava, posebno prava djece, sloboda pojedinca i spolne jednakosti, kako u obiteljskom okolišu tako i u širem društvenom okruženju. To je pretpostavka stvaranja obitelji kao najmanje demokracije u srcu društva i stvaranju novog partnerstva između države odnosno zajednice i obitelji. Kako se često naglašava u dokumentima UN-a povodom MGO, obitelj ima značajnu ulogu u razvoju i konstruktivnim promjenama u društvu. No istodobno, razvoj društva može dovesti do neželjenih promjena u obitelji. Stoga je partnerstvo obitelji i države pretpostavka skladnog razvoja zajednice i ostvarivanja potreba njenih pojedinih članova (*International Year of the Family*, 1991).

Ostvarivanje ovih globalnih ciljeva MGO povjereno je Odboru za socijalni razvoj UN-a, koji je od 1991. godine pokrenuo niz aktivnosti. Najznačajniji suradnici u ostvarivanju tih aktivnosti trebaju biti nacionalni odbori za MGO. Njihov zadatak je da planiraju, potiču, koordiniraju i motre provođenje aktivnosti vladinih i nevladinih organizacija povodom MGO na nacionalnoj i lokalnoj razini. Nacionalni odbori trebaju učinkovito komunicirati s odgovarajućim tijelima UN-a i izvještavati o aktivnostima koje su provedene ili se planiraju na nacionalnoj razini. Do sada je preko 100 država, među njima i Hrvatska, osnovalo svoje nacionalne odbore za praćenje MGO.

O različitim aktivnostima međunarodne zajednice, ali i pojedinih nacionalnih odbora za MGO redovito se izvještava u biltenu "The Family". To je samo jedna od publikacija koja

se tiska povodom MDO. UN je također tiskao izuzetno vrijednu knjigu "Families in Transition" (Leidenfrost, 1994), u kojoj je prikazan raspon problem i karakteristika obitelji diljem svijeta na kraju 20. stoljeća. Posebna pozornost u knjizi je posvećena ulozi žene u obitelji, obiteljskoj dinamici, nasilju u obitelji, te svizama obitelji i okoline. Suradno s UNESCO-m tiskan je cijeli niz brošura koje oslikavaju različite aspekte obitelji danas kao što su npr. njene ekonomske, obrazovne, kulturne, zdravstvene i druge potrebe.

Povodom MGO do sada je u svijetu organizirano niz znanstvenih i stručnih skupova. Nedvojbeno najznačajniji skup je bio Svjetski forum za promicanje ciljeva MGO koji se održao na Malti od 28. studenog do 2. prosinca 1993. Forum je organizirao Međunarodni odbor nevladinih organizacija za obitelj, suradno s UNESCO-m i Odborom UN za Međunarodnu godinu obitelji. Na skupu je sudjelovalo preko 900 sudionika iz 103 zemlje.

Pozdravne poruke sudionicima Foruma uputili su mnogi značajni pojedinci međunarodne zajednice kao što je Boutros Boutros-Ghali, Simone Veil i mnogi drugi. Kao posebno značajnu istaknula bi poruku Pape Ivana Pavla II u kojoj je istaknuto da je: "Obitelj prva škola društvenih vrednota za dijete: u obitelji se uči solidarnost i opraštanje, ona je izvor mira među pojedincima i među ljudima u svijetu. U interesu svih, nevladine organizacije će prihvatiti izazov da državne vlasti potiču financijsku potporu i obrazovanje parova i obitelji, ne da im oduzmu njihovu odgovornost, već da osiguraju obitelji načine da otvore svoje ciljeve".

Tema Foruma "Poticanje obitelji za dobrobit pojedinaca i zajednica" ukazuje na pristup obitelji kao temeljnoj jedinici društva i prirodnom okolišu za zdravi razvoj i funkcioniranje bilo kojeg društva. Forum je posebnu pozornost posvetio jačanju obitelji kroz jednakost muškarca i žene, te uvažavanje i uzajamnost među svim članovima obitelji. Uz to, stalno su se naglašavale razlike i posebnosti obitelji diljem svijeta. Na Forumu se također naglašava potreba stalne suradnje vladinih i nevladinih

organizacija u skrbi za najranjivije članove obitelji - djecu, ostarjele, invalide. U skrbi za ove obitelji treba poći od njihovih potreba, prepoznati ih i uvažiti.

Rad Foruma odvijao se kroz plenarna predavanja i seminare. Svaki dan istodobno je radilo 20 seminara na kojima se u manjim sku-

pinama raspravljalo o različitim aspektima obiteljskog života - prava djece, obrazovanja i razvoja djece u obrazovnim sustavima, do siromaštva, AIDS-a, nasilja. Značajna pozornost je bila posvećena obiteljima u progonoštvu, a uvidu u specifične potrebe ovih obitelji pridonijela su i iskustva Hrvatske.

LITERATURA

Leidenfrost, N. (Ed.) (1994) *Family in Transition*. Vienna: International Federation for Home Economics.

United Nations (1991) *1994 International Year of the Family*. Vienna: Centre for Social Development and Humanitarian Affairs.

Marina Ajduković